

Czwartek, 15 marca 2018 r.

P8_TA(2018)0080

Aresztowanie obrońców praw człowieka w Sudanie, w szczególności przypadek laureata Nagrody im. Sacharowa Saliha Mahmouda Osmana**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie aresztowania obrońców praw człowieka w Sudanie, w szczególności przypadku (2018/2631(RSP))**

(2019/C 162/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Sudanu,
- uwzględniając oświadczenie w sprawie laureata Nagrody im. Sacharowa Saliha Mahmouda Osmana z dnia 9 lutego 2018 r. wydane przez wiceprzewodniczącego PE odpowiedzialnego za Sieć Laureatów Nagrody im. Sacharowa i przewodniczącego parlamentarnej Podkomisji Praw Człowieka,
- uwzględniając lokalne oświadczenie unijnych szefów misji dyplomatycznych i ambasadorów UE z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie niedawnych protestów w Chartumie,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2400 (2018) przyjętą na jej 8177. posiedzeniu w dniu 8 lutego 2018 r.,
- uwzględniając oświadczenie z dnia 31 stycznia 2018 r. wydane przez przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa ONZ w związku z obradami Rady Bezpieczeństwa dotyczącymi punktu obrad „Sprawozdania sekretarza generalnego w sprawie Sudanu i Sudanu Południowego”,
- uwzględniając wydane w dniu 9 października 2017 r. w Chartumie oświadczenie lokalnego koordynatora i koordynatora pomocy humanitarnej ONZ w Sudanie na temat uprowadzenia pracownika pomocy humanitarnej w Darfurze,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając art. 5 Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz art. 7 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych, które stanowią, że nikt nie może być poddawany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ogłoszenia przez rząd Sudanu jednostronnego zawieszenia broni na okres czterech miesięcy,
- uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów z czerwca 1981 r.,
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

Czwartek, 15 marca 2018 r.

- A. mając na uwadze, że sytuacja w Sudanie nadal stanowi zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa w regionie; mając na uwadze stosowanie przez władze Sudanu środków represji wobec uczestników pokojowych demonstracji, społeczeństwa obywatelskiego oraz obrońców praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że w związku ze sporadycznymi protestami, które rozpoczęły się w różnych częściach Sudanu w dniu 7 stycznia 2018 r. w związku z podwyżkami cen żywności i leków, co najmniej 140 członków partii opozycyjnej, obrońców praw człowieka, studentów i obrończyń praw kobiet zostało aresztowanych i zatrzymanych przez sudańskie narodowe służby wywiadu i bezpieczeństwa; mając na uwadze, że siły sudańskie tłumili protesty z użyciem siły, wskutek czego jeden z protestujących poniósł śmierć, kilku innych odniosło obrażenia, a ponadto w całym kraju stosowano represje wobec dziennikarzy i aktywistów; mając na uwadze, że starcia w styczniu i lutym 2018 r. stanowią najnowsze przykłady stałych naruszeń mających miejsce w tym kraju;
- C. mając na uwadze, że wśród aresztowanych są przeciwnicy polityczni, m.in. trzech liderzy Partii Kongresu Sudanu, których bezpodstawnie aresztowano i uwięziono; mając na uwadze, że wśród aresztowanych opozycjonistów są: sekretarz polityczny Partii Komunistycznej w Sudanie Mohamed Muktar al-Chatib; zastępca przewodniczącego Narodowej Partii Umma Mohamed Abdalla Aldoma, członek Sojuszu Narodowego Sudanu Mohamed Faruk Salman oraz dwaj członkowie komitetu centralnego Komunistycznej Partii Sudanu, Mohieldin Eldżalad i Sidzi Kaballo;
- D. mając na uwadze, że w dniu 1 lutego 2018 r. narodowe służby wywiadu i bezpieczeństwa aresztowały Saliha Mahmouda Osmana, wiceprezesa Darfurskiej Izby Adwokackiej, członka Demokratycznego Stowarzyszenia Prawników, prawnika specjalizującego się w prawach człowieka, który propaguje ustanowienie rządów prawa i opowiada się za reformą prawa za pośrednictwem Zgromadzenia Narodowego Sudanu, i laureata Nagrody im. Sacharowa w 2007 r., w jego kancelarii; mając na uwadze, że ostatnio przeniesiono go do więzienia Dabak, 20 km na północ od Chartumu, oraz że władze odmówiły udzielenia informacji na temat jego stanu zdrowia i nie wyraziły zgody na widzenie z adwokatem i rodziną;
- E. mając na uwadze, że po aresztowaniu Saliha Mahmouda Osmana szef delegatury UE w Sudanie rozpoczął działania dyplomatyczne w sudańskim ministerstwie spraw zagranicznych, zaś specjalny przedstawiciel UE ds. praw człowieka Stavros Lambridinis wystosował apel w jego sprawie podczas 37. posiedzenia Rady Praw Człowieka ONZ w dniu 27 lutego 2018 r.;
- F. mając na uwadze, że szereg obrończyń praw kobiet również padło ofiarą podczas tej kampanii masowych aresztowań; mając na uwadze, że obrończynie praw kobiet padają ofiarą przemocy seksualnej, ścigania i surowych kar ze strony rządowych sił bezpieczeństwa; mając na uwadze, że organizacje kobiet znajdują się pod ścisłym nadzorem i walczą przeciwko prawu, które ogólnie dyskryminuje kobiety;
- G. mając na uwadze, że w połowie lutego 2018 r. rząd Sudanu zapowiedział uwolnienie 80 więźniów, w tym Rawy Jaafara Bakita, Nahida Jabrallah, Amela Habanego, Hanana Hassana Kalifa i Mohameda Abdalla Aldoma, nad którymi znęcano się w więzieniu; mając na uwadze, że szef sudańskich narodowych służb wywiadu i bezpieczeństwa warunkuje uwolnienie pozostałych więźniów zaprzestaniem organizowania protestów; mając na uwadze, że oświadczenia te są sprzeczne z międzynarodowymi zobowiązaniami Sudanu dotyczącymi praw człowieka; mając jednak na uwadze, że kilku wybitnych obrońców praw człowieka i działaczy opozycji politycznej nadal pozostaje w więzieniu, m.in. Osman Salih i Amdżid Farid, obrońca praw człowieka więziony w Chartumie od 18 stycznia 2018 r.; mając na uwadze, że zatrzymanym nie postawiono żadnych zarzutów oraz nie postawiono ich przed sądem;
- H. mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym prawnicy i stowarzyszenia prawników, odgrywają kluczową rolę w gwarantowaniu demokracji, praw człowieka, praworządności, stabilności i zrównoważonego rozwoju;
- I. mając na uwadze, że działalność organizacji społeczeństwa obywatelskiego i opozycyjnych partii politycznych została drastycznie ograniczona, zaś służby wywiadu i bezpieczeństwa uniemożliwiają organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i partiom opozycyjnym organizowanie wielu wydarzeń; mając na uwadze, że międzynarodowe organizacje pozarządowe są regularnie wydalane z kraju i są przedmiotem nacisku i zastraszania ze strony rządu;

Czwartek, 15 marca 2018 r.

- J. mając na uwadze, że ustawa o bezpieczeństwie narodowym z 2010 r. oraz poprawka do art. 151 konstytucji przyjęta w dniu 5 stycznia 2015 r. zapewniły szerokie uprawnienia do aresztowania i więzienia narodowym służbom wywiadu i bezpieczeństwa, umożliwiając im przetrzymywanie podejrzanych nawet przez cztery i pół miesiąca bez żadnej możliwości kontroli sądowej; mając na uwadze przypuszczenia, że uprawnienia te wykorzystuje się do bezpodstawnych aresztowań i przetrzymywania ludzi, którzy w wielu przypadkach są poddawani torturom i innym formom znęcania się; mając na uwadze, że na mocy tej samej ustawy funkcjonariusze narodowych służb wywiadu i bezpieczeństwa nie podlegają ściganiu za jakikolwiek czyn popełniony w trakcie pełnienia swoich obowiązków, co doprowadziło do powstania atmosfery ogólnej bezkarności;
- K. mając na uwadze, że w maju 2016 r. rząd Sudanu odrzucił zalecenia ONZ, w których wezwano go do uchylenia przepisów ustawy o bezpieczeństwie narodowym z 2010 r. przyczyniających się do powstania atmosfery bezkarności oraz do zarządzenia wszczęcia niezależnych dochodzeń w celu ścigania przestępstw na mocy prawa międzynarodowego i naruszeń praw człowieka popełnianych przez członków narodowych służb wywiadu i bezpieczeństwa, sił zbrojnych i policji;
- L. mając na uwadze, że wielu obrońców praw człowieka, którzy zostali zatrzymani, poddano torturom i brutalnemu traktowaniu; mając na uwadze, że osoby przetrzymywane przez służby wywiadowcze są szczególnie narażone na brutalne traktowanie; mając na uwadze, że narodowe służby wywiadu i bezpieczeństwa słyną brutalnego traktowania i torturowania zatrzymanych osób;
- M. mając na uwadze, że przemoc, której stale dopuszczają się siły rządowe, prorządowe bojówki oraz antyrządowe ugrupowania zbrojne, stanowi tło ciągłych prześladowań, bezpodstawnych aresztowań, zatrzymań bez prawa kontaktu i zarzutów torturowania obrońców praw człowieka przez sudańskie siły wojskowe i siły bezpieczeństwa;
- N. mając na uwadze, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych ogłosiła złagodzenie sankcji nałożonych przez Stany Zjednoczone, co jest ważnym krokiem w ogólnych staraniach na rzecz ponownego włączenia Sudanu do wspólnoty międzynarodowej, i zasignalizowała, że UE jest gotowa towarzyszyć Sudanowi w tym procesie; mając na uwadze, że podczas pierwszej wizyty Podkomisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego w Sudanie w grudniu 2017 r. rząd sudański wyraził gotowość do wznowienia dialogu ze społecznością międzynarodową; mając na uwadze, że Salih Mahmoud Osman złożył szereg wizyt w instytucjach UE, w tym w Parlamencie Europejskim, aby wyrazić poważne zastrzeżenia w odniesieniu do wznowienia dialogu UE z Sudanem;
- O. mając na uwadze, że władze Sudanu pozbawiły Mohammeda Aldoma możliwości wyjazdu i zatrzymały jego paszport, kiedy w dniu 8 marca 2018 r. chciał udać się do Kairu na leczenie konieczne w związku z brutalnym traktowaniem w więzieniu;
- P. mając na uwadze, że w światowym rankingu wolności prasy Sudan plasuje się na 174 miejscu na 180 możliwych; mając na uwadze, że wolność prasy i mediów jest nadal poważnie ograniczana przez władze oraz ustawę o prasie i publikacjach, która przewiduje takie obostrzenia jak cenzura, zajęcia i konfiskaty gazet, zamykanie środków masowego przekazu i blokowanie internetu; mając na uwadze, że gazety są regularnie poddawane cenzurze i konfiskowane po wydrukowaniu, co oprócz sankcji politycznych oznacza też sankcje gospodarcze;
- Q. mając na uwadze, że prawo do wolności religii jest nadal ograniczane, a przepisy kryminalizują apostazję, bluźnierstwo i przechodzenie z islamu na inne religie; mając na uwadze, że w dniu 21 lutego 2018 r. pracująca dla gazety „Al-Tayyar” dziennikarka Shamael al-Nur została oskarżona o apostazję, za którą w Sudanie grozi kara śmierci, w związku z napisanym przez nią artykułem wstępnym o cięciach krajowych wydatków na ochronę zdrowia;
- R. mając na uwadze, że Międzynarodowy Trybunał Karny wydał nakazy aresztowania prezydenta Sudanu Omara Hasana Ahmeda el-Baszira w dniach 4 marca 2009 r. i 12 lipca 2010 r.;

Czwartek, 15 marca 2018 r.

1. wyraża głębokie obawy z powodu nieustających prześladowań obrońców praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego w Sudanie, w tym w szczególności naruszeń wolności wypowiedzi, wolności demonstracji, wolności zgromadzeń i wolności religii, a także z powodu zastraszania obrońców praw człowieka, dziennikarzy i organizacji pozarządowych przeciwnych reżimowi;
2. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia laureata Nagrody im. Sacharowa Saliha Mahmouda Osmana, jak również wszystkich pozostałych obrońców praw człowieka, działaczy społeczeństwa obywatelskiego i działaczy opozycji, którzy są przetrzymywani wyłącznie z powodu legalnej i pokojowej działalności na rzecz praw człowieka i demokracji;
3. z całą surowością potępia poddawanie zatrzymanych osób torturom i ich złe traktowanie; podkreśla, że warunki przetrzymywania wszystkich więźniów muszą być zgodne z normami międzynarodowymi, w tym z ogółem zasad ONZ w dziedzinie ochrony wszystkich osób przed wszelkimi formami zatrzymania lub uwięzienia;
4. wzywa władze Sudanu, by zbadały przypadki stosowania przemocy wobec pokojowych demonstrantów, poddawania ich torturom i ich złego traktowania oraz by postawiły sprawców przed wymiarem sprawiedliwości; podkreśla, że wszelkie niesprawdzone informacje zebrane w wyniku stosowania tortur i złego traktowania nie mogą być nigdy wykorzystywane jako dowody w postępowaniach sądowych;
5. ubolewa z powodu ataków na wszystkich obrońców i działaczy praw człowieka w Sudanie oraz z powodu łamania ich praw, a ponadto wzywa władze do zagwarantowania im we wszystkich okolicznościach możliwości prowadzenia legalnej działalności bez obawy przed represjami oraz bez jakichkolwiek ograniczeń, w tym nękania metodami sądowymi;
6. wzywa rząd Sudanu, by natychmiast zaprzestał naruszania praw do wolności wypowiedzi, zrzeszania się i zgromadzeń, przysługujących politycznym partiom opozycyjnym i obrońcom praw człowieka; apeluje o poszanowanie i ochronę podstawowych praw człowieka wszystkich ludzi żyjących w Sudanie;
7. wyraża zaniepokojenie z powodu powtarzających się częstych naruszeń praw kobiet w Sudanie, szczególnie w świetle art. 152 kodeksu karnego; apeluje do władz Sudanu o bezzwłoczne podpisanie i ratyfikowanie Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet;
8. podkreśla swoje konsekwentne zaangażowanie w mechanizm ochrony zagrożonych obrońców praw człowieka; wzywa ESDZ do dalszego usprawnienia wdrażania Wytocznych UE w sprawie obrońców praw człowieka dzięki pełnemu wykorzystaniu wszystkich środków, którymi dysponuje w Sudanie; podkreśla, że w lokalnych zaproszeniach do składania wniosków w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka delegatury UE muszą traktować priorytetowo wsparcie dla najbardziej zagrożonych obrońców praw człowieka i tym samym zapewnić skuteczną oraz ukierunkowaną pomoc;
9. zwraca się do ESDZ i delegatury UE w Sudanie o przedstawienie Parlamentowi sprawozdania na temat działań podjętych w celu zapewnienia obrońcom praw człowieka ochrony i wsparcia; wzywa do wspólnych działań UE i państw członkowskich na rzecz zagrożonych obrońców praw człowieka;
10. ponownie stwierdza, że należy przeprowadzić rewizję i reformę kluczowych przepisów, włącznie z ustawą o bezpieczeństwie narodowym z 2010 r. oraz przepisami regulującymi media i społeczeństwo obywatelskie, aby dostosować je do norm międzynarodowych, które służą wspieraniu wolności wypowiedzi, zgromadzeń i zrzeszania się;
11. przypomina Sudanowi o obowiązkach wynikających z członkostwa w ONZ i apeluje, by zastosował się do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1593 (z 2005 r.), która wymaga współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym (MTK); ponawia apel skierowany do sudańskiego prezydenta Omara el-Baszira o poszanowanie prawa międzynarodowego zgodnie z konwencjami i traktatami, których Sudan jest stroną, oraz wspiera rolę MTK w postępowaniu przeciwko prezydentowi oskarżanemu o zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości i ludobójstwo;
12. wzywa Sudan do zapewnienia poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności zgodnie z Powszechną deklaracją praw człowieka i oenzytowską deklaracją o obrońcach praw człowieka;

Czwartek, 15 marca 2018 r.

13. podziela obawy wyrażane przez Saliha Mahmouda Osmana, że obecne skupienie się na problemie migracji może odciągać uwagę UE od kwestii praw człowieka;
 14. w związku z tym wzywa ESDZ, by wznowiła wydawanie oświadczeń w reakcji na powszechne łamanie praw człowieka przez podmioty państwowe i bojówki, jak również oświadczeń dotyczących ograniczania możliwości działania społeczeństwa obywatelskiego w celu pokazania, że UE pozostaje głęboko zaniepokojona sytuacją w zakresie praw człowieka w Sudanie;
 15. zdecydowanie nalega, by UE i jej państwa członkowskie zagwarantowały, że projekty realizowane wspólnie z organami sudańskimi będą zgodne z zasadą nieszkodzenia, co wykluczy możliwość współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za łamanie praw człowieka;
 16. zachęca UE i jej państwa członkowskie do wspierania w Sudanie podmiotów, które rzeczywiście dążą do zmiany, a także do zapewnienia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego pomocy technicznej i programów budowania zdolności, aby poprawić ich potencjał w zakresie obrony praw człowieka i praworządności oraz umożliwić im skuteczniejszy wkład w poprawę sytuacji w zakresie praw człowieka w Sudanie;
 17. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby nadal z zaangażowaniem wspierały działania Unii Afrykańskiej na rzecz zapewnienia pokoju Sudanowi i Sudańczykom; w związku z tym wyraża poparcie dla przedłużenia mandatu wspólnej misji Unii Afrykańskiej i ONZ w Darfurze (UNAMID) do czerwca 2018 r.;
 18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi Sudanu, Unii Afrykańskiej, Sekretarzowi Generalnemu ONZ, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz Parlamentowi Panafrykańskiemu.
-